

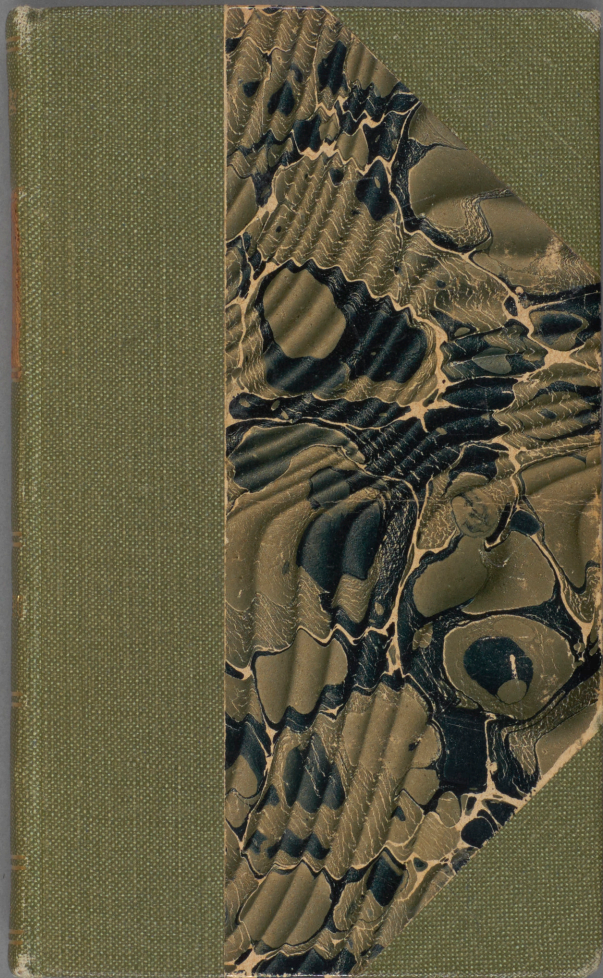
Den känslofulla
vandringen. Af G.
=(Pl.titelbl.)=
(Göteborg, tryckt hos
Sa...

Granberg, Per Adolf,

MFpos.169 (mikrofilm) 59 A
(original)

National Library
of Sweden

Kongl. Biblioteket.
STOCKHOLM.

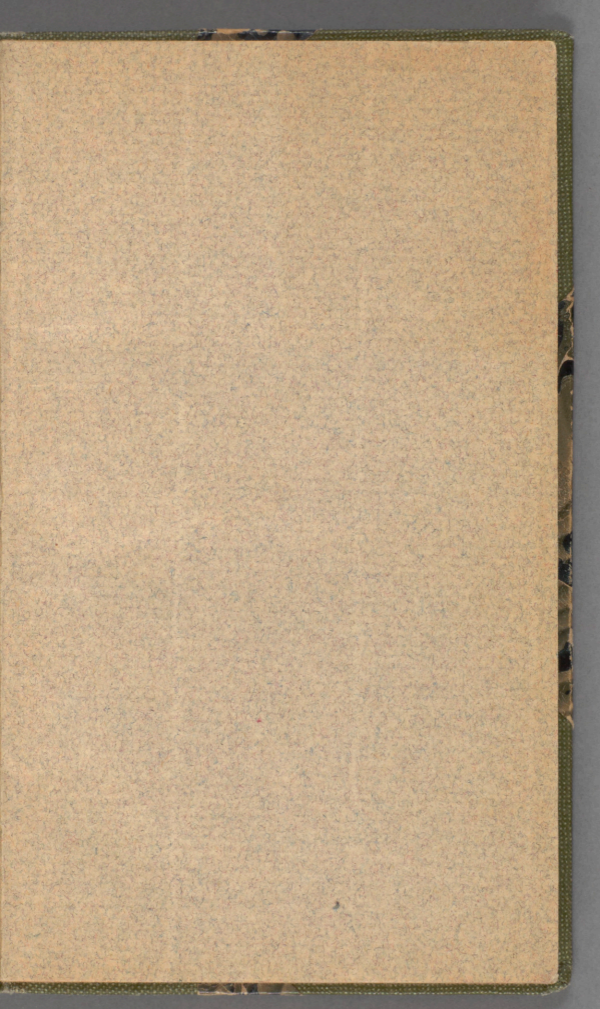
Roman

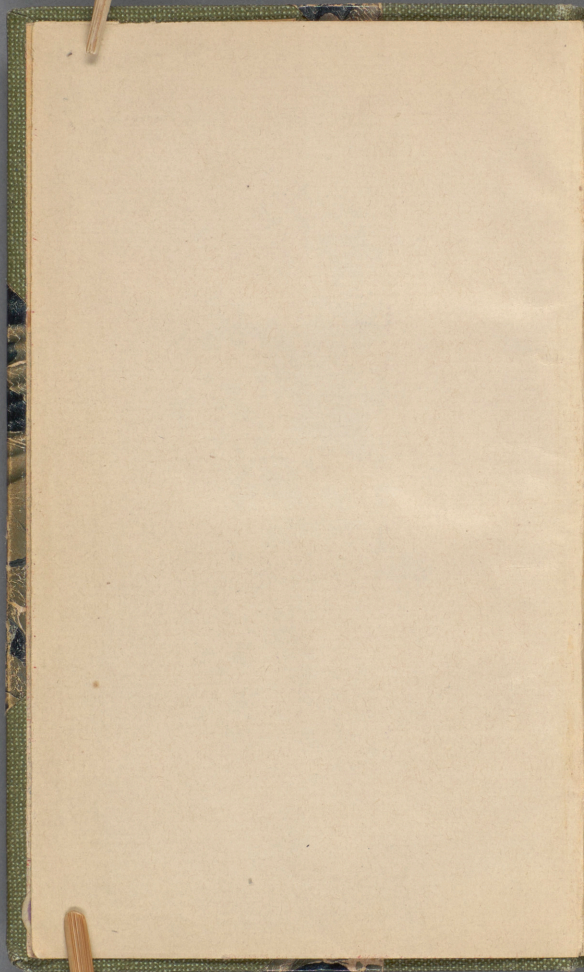
1700-t

1700-1829

Granberg, Per Adolf

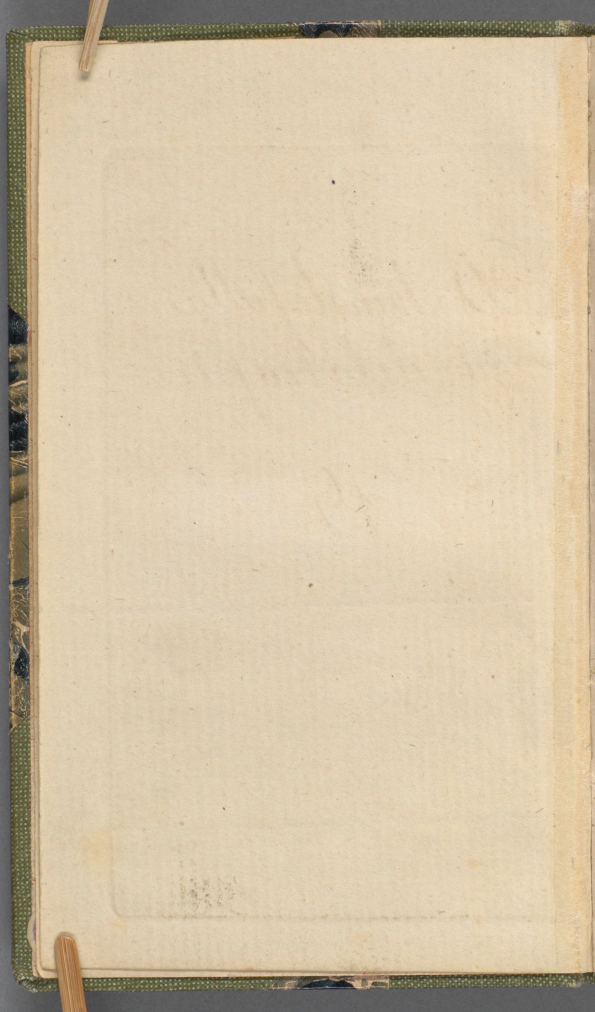
Roman
1700-2
1700-1829

Denkämstofulla
Wandringen.

af G. Granberg

1798

DEN

KÄNSLOFULLA VANDRINGEN.

A

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO

Saga,

brist af Företal.

¶ Beröfvad glansen af sin ära
och sine strålars ljusa skrud
kom Delos lagerkrönte gud *)
at skapnaden af Herde bära;

2

*) Fabeln säger at Apollo, som förtörnaz
Jupiter, blef drifven ifrån himmelen,
och tvungen at vakta får: Denna för-
vandling tjenade honom at låra herdar-
ne de konstler, hvilka kunde göra deras
lif angenämt; hans sånger återförde

Från denna afvundsvårda lott
 at dagens omlopp evigt styra,
 med sine segrars minne blott
 han ågde snillet och en Lyra.
 Hemsk var den jord hans öga såg;
 vild, för hans hjerta, var naturen,
 och mänskligheten bortgömd låg
 i de begår som ledde djuren.
 Han söng — och snillets majestät
 i låtta toner röjde styrkan;
 Af kjusta finnet kändes det
 och tigren, spak i gudens fjät,
 åt fången gaf sin första dyrkan.

*den eskuld som försvunnit, och gudar-
 ne, som afvundades jordens sällhet,
 kallade Apollo tillbaka.*

Och skönheten i villor dränkt
 blef nu af dygdens vålde dragen,
 och stoftets son, som aldrig tänkt,
 fåg desä himmelska behagen
 som skalden åt Naturen skänkt;
 fåg — blomman skimrande mot dagen
 med nattens silfverdroppar stänkt;
 fåg molnen sine ångor fånka
 på strandens skogbevuxna berg,
 och rankans mogna klafar, blänka
 i vinets purpurhöga fårg,
 och bäcken störtad utför hållen,
 som stänkte dropparne mot skyn,
 och morgonstrimman bakom fjällen
 som prydde Österns ljusa bryn,

Alt var förskönat för hans öga,
 alt var förljufvat för hans bröst,
 och detta kalla, detta tröga,
 i kånflor svallande och höga,
 förvandlades af gudens röst;
 Och Våftans kysfar blomster födde
 i famnen af en lycklig vår,
 och ymnigheten kranfar strödde
 uti den rika höftens spår,
 och källan, speglande Cyrenen,
 kring ångens rundlar sagta flöt,
 och dufvan, kurrande på grenen,
 i makans möte hånryckt flög,
 och flickan, sjungande i dalen
 emellan mirten-buskarne,

besvarades af någtergalen
 och hårmades af klipporne. —
 Begärens stormar ej förstörde
 det lugn som mänskligheten njöt,
 en ton som likars hjertan rörde
 från skaldens kjusta läppar flöt,
 och villorne med tyftnad hörde
 et språk som deras vålde bröt:
 Så var du lyckligt, O mit slågte!
 Men lyckligt föt et ögnablick;
 din fällhet gudars afvund väckte,
 och jorden andra öden fick.

Se dödlige den höga lott
 som själens kända styrka gifvit,

följ forskningens begär som inga gränser

fått,

beundra sjelf den lag som snillet före-

skrifvit;

men mins: — *at det är känslan blott*

som himlens afvund värdig blifvit.

Den känslofulla Vandringen.

Första Dagen.

Det är icke den rikes, den mågtiges enfak, at sprida fällheten omkring sig och göra dem lycklige som han nalkas; stort är afståndet emellan nöjets och plågens barn, få tillfällen gifvas, som kunna förena dem; men för den Vise, är hela världen et enda land; för ömheten, hvarje like en bror, och när mjältsjukans

tunga blickar endast skåda förtviflan, lysnar ömheten til sorgens suckar och föraktar icke glädjens toner: — förkjusningen åger tårar, så väl som qvalet.

Han dömde efter sin egen fåfånga, den skrytande dären som upptände lyktan för at leta efter människor; eller ock, hade hans årelystne blickar aldrig blifvit sträckte utom den vekliga stad, där han tillbringade et onyttigt lif. — Jag går icke at på torgen löka de kånflulle, med mindre möda skal jag finna dem i ensamhetens tyfsta skugga, oförde af hopens buller, ofta okände af hvarannan.

På desfa fält, som täckas af rika skördar, har mitt öga icke sett annat än idoghet och glädje; en måttelig vinst är tillräcklig för arbetaren: de kårfvar hvilka betala hans möda, anser han som en skänk, icke som en lön. Lyckliga folk! Mätte du aldrig nog misškänna din fällhet, för at afvundas den yppighet som föraktar dine låge tjäll; måtte högmodets palats lika högt väcka din affky, som dine kojor väcka des ömkan!

Hvilans ögnablick nalkas, och den trötta flocken skingras emellan upresta trafvar; än lutar gossen sitt

hufvud mot flickans knå, ån gömmer han sig skämtande bakom kårvarne, och kastar någre fyllige ax i hennes halfblottade sköte. Gubben betraktar småleende deras yrhet, han tänker på den tid som förflutit, och tackar Himmelen, at han kan tänka på den utan ånger.

Hvem vandrar där med smärtan i sine blickar, och väljer vid stranden en enslig plats? Fåfångt kallas han tillbaka af muntre röster som skämta med hans bedröfvelse; tyftnaden är det enda nöje hans hjerta kan smaka, ty han känner, at det närer hans sorg; med ögonen fästade på hafvet, sitter han

tankfull på en nedfallen klyfta, och den arm som stödjer hans hufvud, hvilat emot en mäsfig sten. Jag följer dig, olycklige! unna mig att ge en tår åt dine öden: jag kan icke öka den glädje som härskar bland dine vänner; men jag kan gråta med dig.

”Min sorg är en svaghet, succade han, och förnuftet säger mig
 ”att jag bör glömma en trolös; men
 ”förnuftets valde är vacklande, och
 ”til trots för öfvertygelsen känner
 ”jag ännu ömhet, då jag endast borde
 ”de känna förakt. I dessa nejder
 ”har min barndom försvunnit, den

” skänkte mig vålluster hvilkas vår-
 ” de jag icke förstod; en ljuf okun-
 ” nighet om min fallhet förbyttes
 ” i vissheten om min förlust och
 ” saknaden blef en bedröflig erfaren-
 ” het för mit hjerta. Min Far hade
 ” förnött sin måsta tid på hafvet,
 ” han ämnade samma yrke åt sin
 ” son; under stormar och mödor
 ” ville han låta mig tilbringa en del
 ” af min ålder, och beröfvas lugnet,
 ” för at sedan fullkomligare njuta
 ” det. Målningen af främmande län-
 ” der lekte för min inbillning; al-
 ” drig har verkligheten visat mig så
 ” behagliga föremål som jag skapade
 ” i tankarne, aldrig har jag funnit
 ” de förkjusande parker som jag

”våntade på hvarje kust; men jag
 ”drömde om aflågsna nöjen och
 ”flydde de närvarande. — En af
 ”bygdens räckaste flickor, den ålsk-
 ”vårda *Annett*, hade tidigt förlorat
 ”sine föräldrar och var upfödd i
 ”min fars hus; förtroligheten hade
 ”fåstat våre hjertan, innan vår ålder
 ”ännu var bildad för vånskapen, och
 ”tiden, som lärde oss at vi ålskade,
 ”fode oss endast namnet på våre
 ”kånflor. Ack! jag mistrodde icke
 ”de tårar, som enlämme gjorde min
 ”afresa smårtande, jag vilste icke at
 ”det gafs et brott som kallas obe-
 ”ståndighet. Ofta under främman-
 ”de himlar har jag uprepat våre
 ”siste samtal, ofta återkallat desse

” uttryck som lindrat min saknad:
 ” Vi skola skiljas, kanske på flere år
 ” icke se hvarannan; hvad denna tid
 ” skal bli långsam! Hvem skal nu
 ” sjunga de muntra visor som uprepa-
 ” des så lifligt af skogens genljud?
 ” Annett skal endast belga sin röst åt
 ” förjande toner, och vinden, som
 ” bortför hennes suckar, endast hvi-
 ” ska Gustafs namn. I denne bäck,
 ” som sänker sig i hafsviken, skola
 ” mine tårar falla; kanske kunna stor-
 ” marne föra någon enda til de sjöar
 ” du öfverfar, och låta honom nalkas
 ” den strand, där du påminner dig
 ” din älskarinna. Qvalfulle kånflor
 ” afbröto hennes tal, och de ström-
 ” mar som störtade ur våre ögon,

”blandades. *Tag detta minne af din*
 ”*Annett*, fadde hon, och lindade et
 ”smalt band om min arm, och fä-
 ”stade det med hundrade knutar;
 ”*svår, at du aldrig skal rycka detta*
 ”*band härifrån, utan at uplösa*
 ”*hvarje knut!* — Jag svor. Ack!
 ”under det första utbrottet af min
 ”harm, kände jag likväl edens helgd;
 ”jag sökte endast at losa detta o-
 ”lyckliga håfte och fann mit be-
 ”mödande fruktlöst; jag bår det
 ”ännu, til en outhörlig nåring för
 ”min plåga; en hemlig kjuskraft
 ”drager mine blickar dit, jag hatar,
 ”och vill icke förlora det. — Hvar-
 ”före återkom jag til et fosterland
 ”där jag väntades af brottet, jag

” var så hänryckt i det hopp som
 ” bedrog mig? Från de aflägsnaste
 ” kuster flögo mine tankar til hem-
 ” bygden; när jag lysnade til käl-
 ” lornas sorl, tyckte jag dem härma
 ” *Annetts* röst och hvarje iining suc-
 ” kade hennes väntan: Ån plockade
 ” jag blommor, och sökte at efter-
 ” apa de kranfar, hvarmed hon pryde
 ” de min hatt; ån ritade jag våra
 ” namn i fandan, och harmades om
 ” böljorne först utplånade de drag
 ” som tilhörde henne; ån fann jag
 ” en trakt, som min inbillning skänk-
 ” te någon likhet med de nejder
 ” jag genomvandrat i hennes säll-
 ” skap: och när jag då bildade mig
 ” innesluten i hennes armar, och

”foglarnes famljud uttryckte den
 ”vällust jag kände, och Naturen
 ”doldes för mit till slutna öga och
 ”med ökad förkjusning insmög i
 ”hjertat; då glömde jag afståndet,
 ”saknaden, hindren, och fruktade
 ”inga misöden i min digtade sällhet.

”Växlande öden uppehöll mig
 ”under åtta år, och en grym tid-
 ”ning mötte min återkomst: Jag
 ”hade förlorat min Far, och et
 ”rykte om min död hade brutit
 ”*Annetts* löften; hon har gifvit sin
 ”hand åt en annan, hon har flyt-
 ”tat ifrån en ort där hvarje steg
 ”påminde henne om de eder hon
 ”gåckat. Jag äger icke nog styrka

”at upsóka min Mor, för at ej rå-
 ”ka den trolósa som hon följet och
 ”hvars brott hon gillat; hvarföre
 ”skulle min förtviflan oroa den,
 ”som förjt min förlust, då hennes
 ”tårar áro borttorkade af tiden? —
 ”Jag har beslutit at blifva hár, det-
 ”ta ställe ár mera ljust án alla an-
 ”dra; det förnyar en del af min
 ”lyckliga álder, och mine barn-
 ”doms vänner hógakta en sorg som
 ”de ej kunna utplåna.”

Arbetet kallar åter de hvilande,
 och jag fortsätter min vandring:
 Deltagandet har väckt mine kánflor,
 de náras af naturens fågring och
 nya föremål óka deras vållust. —

Är det forskaren blott som är lyck-
 lig, då han söker tingens samband,
 och mäter de länkar hans inbillning
 tror sig hafva funnit; är icke njut-
 ningen ofta död för hans själ, och
 det sköna ofta en dröm för hans
 tanke? — Präla täcka blomma med
 skiftande strimmor, jag vil andas
 din vållukt, men icke fåra dessa
 purprade blad, för at söka dit namn
 i behagens ruiner; fladdra skimran-
 de insect och hålsa med vållustens
 kyslar de svigtande knopparne; det
 lif du njuter, skänktes dig ej för at
 måtta min nyfikenhet, jag skal ej
 förkorta det, med en grym urlågt
 at få beundra din kroppsbyggnad:
 Flyg ostörd! snart nalkas sommarens

förvandling, och det guld som pryder dine vingar skall försvinna bland det stoft, hvori du fordom krålar.

Hvem bebor detta hus hvars åldrige murar omgifvas af förskräckelsen, och hvars dörrar bevakas af misstroendet? Genom trånga gluggar inbryter et matt ljus, och låsarnes dån, skalla emot drypande hvalf. — Det är byggt för brottlingen, för öfverdådet som föragnar Lagarne, för det trotsade samtundets hämd: Åro dessa straffets föremål äfven mine likar? hafva de rätt at fordra mänskighetens ömkan, som affagt sig dess förbindelle. Med detta obilliga magtöspråk, med dessa konstlade skål,

huru ofta vandre vi icke känslolöse
 för jämrens rop, oah quåfve den ty-
 fta öfvertygelsen, at bojan äfven bä-
 res af olycklige, och kanske oftast
 af villade. Högmodigt refer sig egen-
 kärleken och framvisar andras svaghe-
 ter för at skryta med egen styrka;
 — Ack! hvad är dödlighetens styr-
 ka, annat än svaghetens triumf,

J store män, som den håpna
 jorden förevigar med tvungne eller
 tacksamme offer: Erófrare, snillen!
 Jag skal icke ónska at vinna er ära;
Howard! måtte din ande svåfva öf-
 ver mig så ofta jag skådar et fångel-
 se! — Mänsklighetens vän! det lof
 min beundram skånker ditt minne är
 den enda afvund jag känner.

Den pragt som därar hopens öga
 skal aldrig reta mit begär,
 bekymret sväfsvar kring de höga
 och tvånget deras afgud är.

Den konst som öfverflödet tjenar
 och med naturen täfla tår
 af nöjet ingen kjusning lånar
 och ingen känsla lycklig gör.

Men ack! om himlen skänka ville
 en mera ljus och önskad lott,
 ej några bragder för mit snille,
 men skatter för mit hjerta blott.

Må fridens rena yrken, skydda
 de skuggor som fördölja mig.
 och dygden i min lugna bydda
 på ljusa vingar hvila sig.

Den plågade sin tilflygt tage
 it denna tysta boningen,
 och ingen tröstlös like, klage
 it han bedröfvad lämnat den.

Den oskuld som förtrycket sårar
 n evig fristad finne bår,
 och aldrig stanne mine tårar
 lå mänskligheten dem begår.

Om brottslige min tröskel hinna
 vå ångren röra deras bröst,
 och quåfde känslor tilgång finne
 ör sanningen och dygdens röst.

från min bydda prälet vike;
 en blifve det mit öfverflöd,

*at aldrig sakna för en like
et tak, en brasa, och et bröd!*

Jag nalkas fångellet, giftiga ångor
frambryta där, likasom från den dig
tade nedergång, skalderne bildade t
det underjordiska. — Hvad har denn
fången brutit som kastar sine vild
blickar emot marken, och hvilar p
halmkårfven med förtviflans tanklös
het? — Han har älskat. — Det ä
då et brott? — Beklagansvärde! ja
frågar dig förgåfves, din sorg åge
intet svar; Det är blott en af din
medfångne som kan säga mig din
öden, och din smärta nekar dig de
tröst mit medlidande erbjuder.

Erik hade at tacka en redeli

landtman för lifvet; bildad med en stark kropp och et ómt hjerta, hade hans upfostran varit ófverlámnad át naturen, och hon kunde icke várdflósa sit eget verk: Hennes ádlaste kánflor voro intryckte i hans sjál, och manliga behag prydde hans skapnad; Aldrig nekade han tiggaren den penning som sparsamheten gjort ófverflódig för hans behof, aldrig låg han den bedrófvades tårar utan at róras. Álskad af sine likar spridde han munterheten i deras tidsfördrif, och om hans eldighet stundom förförde honom, var han lika snar at begära och at gifva förlåtelse.

J *Eriks* gränskap bodde en gumma, som i sin ringa koja ägde en större skatt än hennes rike fränder. Lovisa var nejdens prydnad; alla gossar önskade, at vinna hennes hjerta; alla flickor bemödade sig, at härma den förkjuflande smak hvarmed hon sammanknöt blomsterqvasten som fastades på hennes bröst, eller de behag hvarmed hennes mörka hår fladdrade under det hvita klådet, eller den lätthet hvarmed hon uplifvade dansen. Lovisa var ensam okunnig om den tåflan hon väkte, hon var ensam okunnig om största delen af de segrar som röjdes i hennes lekstyfrars afvund; mellan arbetets trötta stunder, tänkte hennes oskuld endast

på nöjen, och fåfången hade ännu icke lärt henne de plågor hon förorsakade.

Det var *Eric* som fåstade *Lovisas* blickar, det var han som lärde henne, at hon var skapad för kärleken; lycklige i den ömhet som förente deras bøjelser, kände de inga andra misöden, än saknaden at icke nog ofta få se hvarannan, och den hänryckte ålskaren påskyndade et giftermål som var bygdens önskan.

Ibland de främmande som då och då infunno sig, för at åskåda

landtfolkets lekar, var äfven *Anton*: en ung Herre som genom börd och lycka förvärfvat rikedomar och anseende, och ofta tilbringade den vackra årstiden på et nära beläget gods. *Lovisas* tåckhet gjorde intryck på hans sinnen, han beslöt at vinna henne, och ju mer han såg sit bemödande misf lyckas, ju mer förökades hans begär. Det smicker som vunnit tusende segrar, flöfades förgåfves; de skänker som ofta bedragit varsamheten, föragrades; och några obetänksamme likar, som utgjorde hans vanliga sällskap, brydde hans fåfånga: han som erótrat så många hjertan, som fladdrat emellan skönheterne endast för

at väcka deras tåflan, som förödmjukat de stolta och eldat de blygsamma, — han skulle finna motstånd? — Och af hvem? — Af en landtflicka, som bortt skatta sig lycklig at råkna ibland antalet af hans slafvinnor? denna föreställning var odrägelig för högmodet, den bragte honom til en hämd som är låga sjäalars vanliga utväg.

En dag då han åter infunnit sig i den muntra samlingen, retades hans egenkärlek å nyo af hennes köld och et bitande skämt från hans följeslagare uptände hans harm; oblygt anföll han flickans förbehåll-

samhet den han kallade förstållning,
 och vågade uppenbart skryta af en
 seger som han aldrig kunde hop-
 pas at njuta. För et ögnablick quäf-
 des *Lovisas* vrede af bestörtningen,
 ändteligen frambröto tårarne, men
 de tjenade den nedrige förtalaren
 endast til åtlöje: hennes vanmagt
 skyddade hans illska, och han reste
 hem, med brottets lysande framgång.

Ålskarens frånvaro hade ökat
Antons djerfhet; *Eric* återkom sam-
 ma afton ifrån staden, han träffar
 sin fästmö, hennes snyftningar ut-
 trycka en våldsam smärta och af-
 bryta den klagan som hvilar på hen-
 nes läppar. Den öme ynglingen är

förtviflad at icke kunna trösta dem
han dyrkar; han trycker henne in-
til sit bröst, hans kyssar upsluka de
fallande tårarne, och hundrade gån-
gor frågar han hvad som bedröfvar
henne; dessa smekningar återge hen-
ne målet: "Du är vanhedrad, ropar
" hon; en niding har beskyllat din
"*Lovisa* för trolöshet, och den skymf
" som fläckar min åra, angriper ju
" äfven din. Jag känner intet an-
" nat brott än den ömhet hvarmed
" jag öfverhopat dig: den har då
" varit brottslig efter Himmelen til-
" låter at vi straffas och at jag är
" förlorad; du skal icke kunna gifva
" dig med en flicka som hela byg-

”den tror vara skyldig; det foster
 ”jag bår under, mit hjerta skal anses
 ”såtom frukten af en oren låga,
 ”och de hinder som uppsjutit vårt
 ”bröllop hafva gjort det til intet.
 ”Ack! hvarföre har jag lämnat för
 ”mycket åt kärleken? Utom denna
 ”svaghet skulle min oskuld ännu
 ”trotsat förtalaren, och jag skulle ic-
 ”ke rodna under et rättvist försvar.
 ”Erik! det är dina känslor som för-
 ”fört mig, den böjelse jag trodde
 ”vara helig som kyskheten har gjort
 ”mig olycklig, och blygd och usel-
 ”het vänta din fastmô.

Och hvem är den botven som
 förolämpat din dygd? frågar den

upretade älskaren. Han får veta det, och knapt lämnar han sig et ögnablicks tid at mildra *Lovisas* bedröfvelse, innan han hastar at uplöka sin fiende, och at hämnas. Snart hin-
 ner han *Antons* ägendom, där et bullrande fällskap samlat sig, och där värden, ännu stolt öfver sin triumf, dränkte i vinets ångor, den hemliga vederläggning han kände af sit hjerta. *Erik* rusar in i rummet; med vreden i sine blickar upprepar han sin oförrätt, och besvaras — af löjet; hans mod kan icke uthärda denne förnyade skymf, rasande fattar han spelbordet för at krossa sin försmådare, som är nog lycklig

at undvika faran och at endast få et lätt sår. Hastigt samlas en flock af betjenter som anfalla *Eric*, länge försvarar han sig emot mängden; han blir icke öfvervunnen förr, än han bakifrån får et slag som kastar honom fanslös på golvet; och han upvaknar icke förr, än han känner sig bunden bortföras til fångellet.

Hvilken utmärkt seger för *Anton!* han tror sig nu äga et medel at tvinga *Lovisas* dygd, och då han hotade hennes älskares lif, var han säker at vinna alt af hennes svaghet. Detta förfåt var likväl förekommit; flickan ägde redan en beskyddare, men hans redlighet kunde icke åter-

gifva friheten åt den modige ynglingen.

I negden af *Antons* gods, bodde en af hans barndoms vänner, som med olika födsel, men lika upfostran, hade varit danad, at genom kunskaper och möda, förvärfva det anseende, skickligheten någon gång kan vinna. Filip, född i medelmåttigt stånd, hade nog inille at framtråda på en lysande bana, och nog styrka at öfvergifva en tåflan, hvartil intet behof dref honom; gömd för stora verdens villor och obesmittad af des laster, hade han i lugnet lårt at bibehålla sin första

oskuld, öfvertygad, at den är större som gagnar genom efterdömet af sine dygder, än den som väcker beundran genom vidden af sine insigter. I valet af en maka rådfrågade han endast sit hjerta; och lyckan, som han förstått at fåsta i sit tjäll, tälte utan knot, at han samlade omkring sig dem hon förföljde, och trodde sig icke vara fångslad då hon såg sine offer.

Rygtet om *Antons* nedrighet hade knapt hunnit *Filips* böning, innan han beslöt at skydda den vårlösa flickan; i hans hus fann hon en fristad för den mågtige bofvens förföljeller, och där vågade hans

djerfhet icke söka henne; men den ädelmodige ville äfven frålsa hennes älskare, han uppsöker *Anton*; han föreställer honom sit fel, med vänskapens förtrolighet och med rättvisans styrka; han besvår honom at icke förfölja den han förolämpat, och förlåta en händelse, hvori han sjelf är den brottligaste. *Filips* våltalighet är förgåfves; hämden smickrar en kufvad fåfånga, och han måste afbida lagens vacklande gång.

Månader hafva redan framskridit, ännu har det icke ljusnat för *Eriks* hopp; äfven hans sista stöd undanryckes honom, en hastig sjukdom anfaller *Filip*, och han dör;

men i sine sista stunder har han icke förlorat begäret at hjälpa de olycklige: en värdig själaörjare hade kommit at förkunna honom Religionens tröst; åt honom anförtrodde han, at för sin fordne vän frambara en aflidandes önskan, at förena tvänne förjande älskare, och hans sista begäran, at göra et offer åt välgörandet.

Bland de punkter som utmärka tidens gränslösa omlopp, är ingen mera värdig den vifes beundran, än den dygdiges sista ögnablick, — och likväl gifvas människor som våga gåcka dem! — Ack at denna beskyllning vore en orätt-

visa emot mit slågte, eller at den en gång måtte blifva det! Men de gifvas, desse missfödde, som kånflolöse för alt, utom brottet, angripa samhällets fastaste band, och ur det grus, som tvingar deras illska, vilja uprela strafflöshetens tempel; och lagen, danad til at skydda den vårlöse; — Lagen sjelf blir et medel i förtryckarens hand och straffar följderne, utan at anklaga de ordsaker som väckte dem.

Jag stadnar, fördjupad i dessa betraktelser; jag knotar på samfundsordningen som beröfvat medborgaren sin naturliga rätt, och satt et så högt värde på en heder som lämna-

des blottståld för den mäktige våldsvarkaren: — Hastigt ankomma flera personer, fängelsets dörrar öppnas, bojorne lösas af *Lovisas* åtskare, och *Anton* skyndar emot honom. ”Du är fri, säger han, förlåt et bemötande hvars orättvisa jag nu känner och hvars grymhet jag önskar at kunna försona.” — Erik är orörlig, stumheten röjer hans förundran, han vil ogerna vara skyldig någon erkänsla åt den som vanhedrat hans fästmo, och med ovilja räcker han handen åt sin förföljare. — ”Du tviflar på min upriktighet, fortfar *Anton*, och mit hjerta tviflar sjelf på min ånger; jag har föraktat alla böner, jag har varit orör-

” lig för en döendes föreställningar,
” och känslan af brottet har likväl
” hunnit mitt till slutna bröst. Jag til-
” bringade gårdagen på en jagt, och
” aftonen nalkades redan, då min
” håst skrämdes af et oförsigtigt skott,
” och förde mig öfver obanade sti-
” gar utan at jag sjelf visste hvart;
” en tillsluten grind ståfjade honom
” sluteligen, och en stark regnskur
” nödgade mig at söka et skjul i por-
” ten vid den kyrkogård, där Filip
” är begrafven. Flere gånger har
” jag sett denna graf och aldrig gif-
” vit en suck åt hans minne; hans
” strånga dygd förolåmpade min få-
” fånga, han afskydde mine laster,
” och jag, hans fedolåra; men detta

”ögnablick kände jag en ovanlig
 ”håpenhet, den var ingifven af stål-
 ”lets rysliga åtanka, af ilningen som
 ”sufade emellan lummige trån, af
 ”den frammbrytande månen, och skug-
 ”gorne af flygande moln som skym-
 ”tade öfver grifterne. — Emot min
 ”vilja påminte jag mig hopens van-
 ”liga fördom, at de aflednas själar
 ”icke kunna finna hvila då något o-
 ”roar dem; mit förnuft bestridde
 ”det, och jag darrade. Ouphörligt
 ”återkom föreställningen om min
 ”døde väns önskan; för första gån-
 ”gen kände jag at den var litvad
 ”af dygden, för första gången kån-
 ”de jag at min hämd var lika brott-
 ”slig med det begår som förordsa-

”kat den. Jag ville fly och för-
”skräckelsen följde mig, jag rodna-
”de för min svaghet och gick tilba-
”ka, at trotsa min fruktan; men
”jag samlade förgäfves en driftig-
”het som hade försvunnit, min in-
”billning hotade mig med Filips re-
”tade vålnad, och mit mod saknade
”en trygghet, som et vaknande sam-
”vete sade mig at jag var ovärdig.
”Båtvän följde mig hem, och ensam-
”heten ökade de plågor jag hoppa-
”des kunna skingra; mine följeslä-
”gare hade tagit andra vägar, jag
”var lämnad åt mig sjelf, och ön-
”skade såfångt at skingra de betrak-
”telse som upkommo. Oroande
”drömmar störde den hvila jag sök-

”te: Jag tyckte mig se *Lovisa*, bära
”et spådt barn på armen; hon van-
”drade öfver stela klippor och fasli-
”ga brådjud, och jag skyndade i hen-
”nes flygtande spår; hon klättrade
”up för en höjd, dit jag fåfångt
”bemödade mig at följa henne; hon
”såg sig tillbaka och med et vildt
”löje gickade mine förtök; — men
”de lyckades omsidor: genom en
”omvåg kom jag til branten och
”ville fatta uti henne, då störtade
”hon sig förtviflad utföre och kros-
”sade barnet för mina fötter. Fa-
”san väckte mig, och den föröktes
”af dagningens matta ljus; öfver alt
”förfölja mig samma skuggor, öfver
”alt ser jag endast detta döende fö-

ster som skålfver i sit blod, och
anklagar mig at vara des mördare.
En rysning genomfar hela min
kropp och jag känner mig icke
sjelf; jag tillfluter mine ögon —
och tankarne framstålla samma up-
träde, jag bemöder mig at förjaga
det, och mine öron plågas af jäm-
rande låten. Långsamt, för min
våntan, försvinna nattens skuggor,
och jag hastar at utverka din be-
frielse; hundrade omständigheter at
iagttaga, hundrade hinder at öfver-
vinna; huru lifligt kände jag icke
nu med hvilken lätthet man begär
et brott och med hvilken svårighet
man förbättrar det; ändteligen vin-
ner jag min önskan, och far för

”at losa dine fjättrar; men ack! —
”under vågen får jag den förskräc-
”kande tidningen at *Lovisa* försvun-
”nit, utan at någon vet hvart hon
”flytt; man söker henne, men hon
”är borta.” — ”Hon är borta!” ro-
par älskaren med ursinnighet, och
kastar en hemsk blick på *Anton*,
och far som en ljungeld öfver
flåttan, och försvinner för mina
ögon. —

Den känslofulla Vandringen.

Andra Dagen.

Morgonrodnans purpur bådär den framkommande dagen, och österns strimmige moln, pråla med ljusa kanter emot himmelens blåa hvalf.—
Hasta glada sol at utbreda sällhet öfver jorden; kanske se dine förste strålar, en dygdig som förföljes af ödet och vid gryningens ankomst kändt hoppet insmyga i sin själ;

C

eller en skepsbruten som under nat-
 tens förfätlige stormar funnit en klip-
 pa, och nu igenkänner den sökte
 stranden; eller en irrad vandrare,
 som varit blottställd för villdjuren,
 och vid dagningens rand skådar en
 skymt af den hyddan, där en älskad
 maka orolig väntar hans återkomst;
 eller en bedragen yngling som än-
 gren återför i tröstlöse föräldrars
 famn: obetänksamheten har dragit
 honom i tusende villor, lastbare vän-
 ner hafva misledt hans känslor, och
 tale skönheter kjusat hans sinnen;
 han har öfvergifvit en gråhårig far,
 hvars mogna råd ville föra honom
 på dygdens bana; han har flytt en
 gråtande mor, hvars svaghet icke

granikat hans första utbrott och
 hvars ömhet förlåtit dem; men straf-
 fet har följt hans spår och de plå-
 gor hvari han störtat sig, råcka ån-
 nu sedan yrslan försvunnit. Eländet
 drifver honom til et hem, hvars
 skugga han är ovärdig; han vet det,
 och betraktar på afstånd de ställen
 han knapt vågar näskas: Hvarje fö-
 remål påminner honom huru lyck-
 lig han varit, hvarje suck säger ho-
 nom huru usel han är; den förak-
 tade oskulden hämnas, i bilder af
 förlorade fällheter, och deras saknad
 som gifvet honom lifvet, och *Thil-*
mas sorg som begråtit en trolös äl-
 skare, och hans egen heder som en-

daft genom lysande dygder kan åter-
 vinnas. — Nu har han kommit när-
 mare; han betraktar fensuren och de-
 ras hvita kläden båda et dödsfall; blo-
 den stelnar af fasa i hans darrande
 kropp: — hvem är denne som han
 icke mer skall få se? Är det någon
 af dem som varit hans dagars första
 vörn, någon af det åldriga par som
 naturen gjordt til hans kåraste vän-
 ner? — Nej! Ödet har varit skyl-
 digt någon tröst åt deras redlighet,
 det har bordt råttfårdiga et efter-
 dôme, férolåmpat af dine brott,
 himmelen har vårdat deras lif för
 at se din ånger; men báfva för et
 slag som lika nära skall träffa ditt
 hjerta. Det är kallt, detta bröst

som endast håfdes af ömhet, de äro
 till slutne, desä ögon som endast ut-
 tryckte oskuld; *Thilma* är icke mer!
 — hennes lik skall vara det första
 som möter ditt intråde, hennes för-
 lust skall blifva straffet för din yrsla;
 lycklig ännu, i dine egne kånflor,
 om din smärta kan försona de tår-
 rar hon utgjutit öfver din ostadig-
 het, om de dygder du skall utöfva
 kunna göra dig värd, namnet af hen-
 nes älskling.

Den flod vid hvars brädd jag
 vandrar, slingrar sig fram emellan en
 kedja af berg; hängande klippor
 hota de spåda telningar som uppsju-

ta ifrån roten af krosfode stubbar,
 mellan råmnorne framtrånga frodige
 tallar och bäcken, som störtar sig
 utföre branten, stånker en skur af
 droppar öfver klyftornes skuggade
 växter. Det var dessa trakter som
 danade skalden och målaren, dessa
 ställen som väckte snillet och sprid-
 de förkjusningen. Hit flycktade fak-
 naden för at höra et dyrkat namn,
 uprepas af skallande genljud; hit
 skyndade forgen, at finna en fristad,
 lika vild med smärtan i hennes bröst;
 hit smög sig forskaren, från en tank-
 lös nyfikenhet, för at känna naturen
 och söka de sanningar som skulle
 gagna hans slägte; här gömde sig
 människovänner för at sucka öfver

en bedragen verld, och ifrade emot
 sine likar, och — ålskade dem: O
Rousseau! det var ditt hjerta som
 lärde dig at känna bergsbygdens be-
 hag, det var enfalden som förskö-
 nade dem; dig följer min tanke på
 Juras majestätiska spets; med dig
 ser jag molnen sväfva under mine
 fötter, med dig lyfter sig min själ
 emot de Ætheriske rymderne och
 mine finlige begår försvinna med
 det låga jag lämnat: Kånflornes Fi-
 losof! skånk mig en gnista af den
 låga som eldade dig och jag vil hel-
 ga min första fång åt din skugga! —

lyfter hufvudet at krossa
fanatisme och tyranni.

Du stoftets hjelte fann, af Himlens
mildhet danad,
från sina spåda år på falska stigar
ledd;
och på en lycklig väg, utaf Natu-
ren banad,
men först af dine blickar sedd,
blef ynglingen til dygder manad.

Hvem väcker denne varme tår?
Hvem lifvar detta bröst med kärlek
för det sanna?
Hvem sprider tröstens lugn i den
förtrycktes spår,
och tvingar brottlingen at stanna? —

*Nej aldrig mera ren och ljus
flöt, strömmande ur Skaparns händer,
den eld som ädla känslor tänder
i dödlighetens sänkta grus.*

*Det är ej straffets blixtnad med häm-
dens pilar väpnad;
du blottar lastens höljda blygd,
och den förförde känner häpnad,
och ångren blir hans första dygd.*

I dessa vilda marker hvad för
et spöke skymtar emellan klipporne!
detta fladdrande hår, denna vardslö-
sa klädsel, dessa förvirrade rörelser,
— alt bådär förtviflan. — Från en
måsig tufva höras de jämrande to-
ner, hvarmed mänskligheten klagat
sin första olycka; hon flyr denna

klagan, smärtan framviftar den från
 alla afstånd och hennes utrop skalla
 emot bergen. — Jag lysnar. —
Plåga mig icke med ditt förjande lå-
te! olyckliga barn! jag har bringat
dig til verlden; men det var icke
jag som gaf dig lifvet. Ack! du är
född til uselhet, det är du som rå-
gar din mors elände, och hon fort-
plantar det på dig. — Åter segrar
 Naturen; hon hastar tillbaka, hon
 hvilar sit foster emot bröstet, hon
 betraktar det med tårar. *Fåsta icke*
desa blickar på mig! de förtåra mitt
hjerter! — Rysliga likhet af en ål-
skare, invicklad i samma öden som
 jag. — Nej, han delar icke mina

qual! aldrig, aldrig har kärlekens
 smärta liknat denna afgrund! ---
 Gud! jag är oskyldig och dine svå-
 raste straff förfölja mig; — jag li-
 der och brottstingen är lycklig. —
 Snar som ljungelden far hon up,
 flipprige branter och störtande djup
 hindra lika litet hennes gång; hvas-
 sa stenar skåra lönder hennes fötter
 — och hon känner det icke, qvi-
 starne göra blodige strimmor i hen-
 nes anfigte — och hon känner det
 icke. — Hvarföre utbårdar jag des-
 sa qual; det beror ju på mig sjelf
 at sluta dem! Är det du som fåstar
 mig vid lifvet? Hon vänder sine vil-
 de blickar på barnet, hon vältrar
 sig på jorden, hon rycker torfvorne

ifrån marken, den nedfallne barken
 grufas under hennes tänder; — ä-
 ter et ögnakast på barnet och hen-
 nes inyftningar vilja quäfva en fläm-
 tande andedrägt, hennes kyssar hól-
 ja det spåda anfigtet, hon borttor-
 kar tårarne som fukta det, hennes
 uttryck äro endast ömhet. *Ja, jag
 vil lefva för dig, jag vill trotsa en
 tadlande verld; detta bröst skall icke
 sakna en ljuf känsla, så länge det
 kan nära en afbild af den det äls-
 kat. — Menlösa olyckliga! — Och
 jag skulle icke röras af din gråt,
 och jag skulle icke kjasas af ditt lö-
 je! — Du skall återge mig den säll-
 het jag förlorat, jag skall dana ditt*

hjerta, jag skal varna dig för de
 fel som störtat din mor, jag skall
 förbättra min svaghet i dine dygder!
 — Ack jag kan endast göra dig
 kånslöfull, min ömbet kan endast
 föra dig i tusende qual; — kanske
 en gång; försörd, öfvergifven, du
 skall känna min smärta, utan ursäkt
 för din oskuld. — Hvad! är det
 detta foster jag burit i mitt sköte?
 hvad! är denna vanbedrade mitt
 barn? — en trolös har förledt ben-
 ne, hon är upoffrad åt brettet, sjelf-
 va blygseln har försvunnit för hennes
 villa! Ack bedragna! du gömmer dig
 förgäfves under dine förströelser; —
 nej, vakna icke! hör icke din ånger!
 — du skall sönderslitas af plågor,

du skall förbanna din mors irrande
 skugga som tröstlös vandrar i dessa
 negder! — Gud! skulle du ha äm-
 nat dessa öden åt mitt barn? —
 Ja, du låter mig se det, du befal-
 ler mig at förekomma dem, dessa
 aningar äro ju ifrån dig! —
 Ack förlåt mig min blindhet, förlåt
 en mor som af ömkan icke kan mör-
 da en eländig varelse. — Mörda!
 — hvad detta ord väcker en rysnings-
 full fasa! hvad detta upsåt sprider en
 stelnande vanmägt! — Klipporne gen-
 ljuda endast dödslåten, strömmen då-
 nar endast förskräckelse, mitt bröst
 suckar endast förtviflan! — Erik!
 detta är sista afskedet af din Lovisa!
 Detta utrop låger mig hvem

hon år. Hastigt upstiger i en kån-
 slofull sjål, begåret at frålfa en li-
 ke; hastigt skyndar jag fram at bå-
 da henne lifvet och hennes ålskares
 råddning. — Der år för sent; —
 med vigglik flygt har hon redan
 hunnit stranden; bergen svara mig
 förgåfves, at Erik lefver: hon hör
 ingen ting. — Där ligger hon med
 fostret framför sig, ån fåstande sine
 ögon på marken, ån lyftande dem
 emöt himmelen; — nu står hon på
 brådden af floden, igenom falan
 af hennes förtviflan, frambyter na-
 turens sista kånsla; nu ger hon den
 sista kyfsen åt sitt barn, och nu —
 hinner jag henne, det ögnablick då
 hon vill rusa i strömmen.

Tidningen om Eriks frihet är det enda som kan hålla henne tillbaka: hon kan icke tro sin lycka; men hennes hopp har vaknat. Hon lyfsnar efter de rop som aflågsne höras bakom bergen, hon ser at någon visar sig på kullen: — hvad blick är skarpare än kärlekens? — snar som rösten, hvilken uttalar *Lovisas* namn, möter hon sin älskare. Deras känslor sammanfållta, deras själar förblandas, deras varelses tyckas utgöra en enda. Han är Far! — hvilken ny kjusning, hvilket nytt band som förenar dem! — Och deras hjertan äga nog styrka at emottaga alla dessa rörelser, och deras sinnen domna icke under bör-

dan af sine intryck? — O natur!
 O ómhet! hvad ert vålde år gråns-
 löst! det måtes icke af inbillningen,
 det hinnes icke af tanken, — och
 det kan rymmas innom ett kånfligt
 bröst.

Bygdens ungdom har skockat
 sig för at emottaga de ålskande och
 med en landtsfelt sira deras åter-
 komst. En okonstlad munterhet
 herskar i denna samling; det vå-
 gar icke viså sig, det besvårliga
 tvånget som bortjagar glådjen och
 uphåfver sig till oskuldens domare;
 yppigheten flyr — och rodnar at i
 enfaldens sköte skåda det nöje hon
 saknar i sitt eget. — Denne gub-

ben med de glefa hvita håren är
Eriks Far; sonens môte fuktar de
 ögon som icke gråtit sedan han låg
 den graf igentyllas där hans maka
 gömdes: tjugu år hafva försvunnit
 som en dröm, och han minnes än
 det sista afsked hon framhviskade,
 den sista bön hon upfände för sin
 make och det barnet som låg vid
 hennes bröst. Huru litet trodde
 han icke då, at detta barn skulle
 skänka honom den största smärta
 och den största glädje; huru litet
 trodde han icke at hinna den ålder
 som skulle hólja hans hjelsa med
 vintrens snó! — han har hunnit
 den, men hans hjerta är icke ifadt
 af ålderdomen: tillslutit för sorgen

har han öpnat det för sällheten och fredligheten, som är teknad i hans skrynkliga panna, låger, at han aldrig funnit ynglingen brottfelig. — Denna gumma som omfamnar *Lovisa*? — Det är hennes mor. — Och alla dessa som med upriktige handslag fågna sig öfver en önskad förening? — deras vänner. — Hvilket uptråde! — icke skapadt för penseln; — men för känslorne.

Solen i sin nedergång ser ännu detta lyckliga folkets lekar, och nattens fackla hastar, för at vara vitne till ett lugn som hon sällan finner, mer än i den vifes bröst då han aflågsnar sig ifrån verlden för

at lyfta sine tankar till himmelen.
 Jag saknar de bågge ålskande; njuta
 de då icke det nöje de meddela?
 Jo; men de hafva et offer at göra
 åt tacklamheten, de hafva gått at
 gjuta en tår på den jordhög som
 betäcker deras välgörare. — Ack!
 svåfvar icke den dygdiges själ emot
 de suckar erkänflan skänker åt hans
 stoft; skulle han ej hämta i dessa
 suckar en del af belöningen för sine
 dygder, och svara, med en ljuf skak-
 ning, det hjerta hvars dolda ut-
 tryck han känner.

Jag har hunnit detta ställe som
 är invigt åt döden, en högtidlig
 stillhet regerar där: så majestätisk

är icke natten i sin stjernfulla prakt,
 så tyft är icke luften då ingen il-
 ning skakar den báfvande Aspen. —
 Hvad låser jag på dessa stenar, på
 dessa minnesvårdar af mine för-
 svundne likar? *Här hvilat!* — Är
 det skönheten, ungdomen eller styr-
 kan? — Har denne multnade kropp
 varit danad af behagen? Har detta
 stoft, uprest den stod som är kon-
 sternas måsterverk? — Under mine
 fötter gömmes et slägte som före
 mig har befolkat jorden; trampade
 högar dölja våre urfäder, de äro för
 oss hvad vi skole blifva för senare
 åldrar, och på de grafvar som inne-
 sluta vår aska, skola våre efterkom-
 mande vandra, kanske lika tanklöse

kom vi, och skänka en flygtig luck
 åt minnet af vår svaghet, och glömma
 — sin egen.

Hvad betyder denna heliga
 rysning som genomtränger mig,
 denna dystra kjusning som uppfyller
 mitt hjerta! För mänsklighetens e-
 länden finnes då en fristad, för us-
 lingens plågor finnes då en tröst?
 Jämnlighet! se din seger! Upres en
 årestod, åt den lycklige, af dessa
 sammanblandade ben, och låt få-
 fångan söka de knotor som tilhört
 högheten. Tåflare, ten den magt
 som förlikat edra tvister! Vänskap,
 se en fasa för din njutning, ett
 hopp för din saknad.

Huru många åldrar hafva förflutit sedan denne park i sitt sköte emottog den förste döde? Detta kors är betäckt af en hundraårig målsa och kanske efterträdde det et annat som tidens våld hade grufat. Hvar äro dessa tecler? hvar äro de hjeltar som de förgudade? — Snart skole vi blifva deras samtida, och det afstånd som skiljer oss, icke vara en märkbar punkt. Under flygtande år, hvad äro glädjens ögnablick eller smårtans timmar? för minnets inkränkta blick, hvad är det framfarna? — Om krafternas svaghet icke teknade gubbens dagar, skulle han se tillbaka,
och

och tycka' sitt lefnadslopp varit af-
mätt inom dagsländans mål.

Hvem tilhör denna präktiga
graf, så skuggad af lummiga Almar,
så prunkande af smak och konst?
— Hvilken liflig bild af den skry-
tande vanmagten! hvilken svag åra!
icke en gång tjenande till sitt ånda-
mål: Agaren hvilar, okänd af denna
negdens barn; ingen åldrig nämner
honom, då han omtalar forntidens
händelser för den upmärksamme gos-
ten som han gungar på sitt knå;
ingen nödlidande har uprepat hans
namn, då han vålsignat deras stoft
som vålgårningen gjort vördade för

hans erkånsla. Denna vörd har icke utpråfsat andra luckar än arbetarens som tåljde marmorn; ett ovärdigt snille har prydt den med smicker, och förevigat — sin egen blygd! —

Detta är den dygdiges grift. En låg sten utmärker endast några bokstäfver af hans namn och likväl skola dessa slågters barnabarn minnas det. — Eken, vid hvars fot han gömmes, sträcker högmodigt sine grenar, och täcker med en mörkar skugga, den förjande som blanda sine tårar med daggen. — O hur ljuf är den redliges hvila, lika lugn i sömnens och dödens famn! från

en ljufare rymd om han sänker sine blickar till den jord han öfvergifvit, skall han möta skörden af sine gärningar, och se sitt efterdöme teknadt som ett mönster för lyckligt födda själar. Och höjd öfver det skingrade qvalet som bortdoftat med hans aska, och ostörd af de stormar som skaka dödlighetens barn, nedstiger hans anda i de lågare trakter, för at ingjuta en gudomelig styrka i den tröstlöses barm, och med tyfsta aningar återföra den tvekande ifrån lastens öppnade bana.

*Från lifvets mödor lyckligt skild
jag väntar ro i grafvens sköte,*

och skådar lugnets glada möte
i dödens rysningsfulla bild.

Den själ Försynen skänkte mig
ej danades för lifvets plåga,
och känslans himmelska förmåga
i ljusva intryck visar sig.

Och hvilken dödlig njuter den
af inga vilda stormar bruten:
åt nöjet skapades minuten
och dagens längd åt saknaden.

Nej, denna sällhets-gifna lott
som hoppets trångtan fåfångt bunnit,
från jorden evigt har försvunnit,
och finnes i det tysta blott.

Han finnes där — O glada tröst!
För sorgens son en önskad strimma

Som ljusnar plågans midnatts-timme
 en stormig lefnads sena höst.

Ej mer de suckar smärtan drar
 i denna stillbet skola höras;
 ej mer af ödets växling stövas
 et lugn som inga skiften har.

Du Vänskap! gudalika drift
 som öma själar sammanparar,
 hvars öga lidandet förklarar
 så tårfullt vid en ålskad grift.

Din sorgsna blick skall åter le
 uti försvundne vänners möte,
 ditt hjerta klappa i et sköte
 som dine känslor lifvade.

Snart skola lyckligare band,
 af ingen tröstlös saknad brutne,
 till din förkjusning blifva knutne
 uppå odödlighetens strand.

Och inga afstånd finnas där
 och intet bröst af längtan häfvas,
 och ingen dygdig åtrå quäfvos
 emellan stridande begär.

Snart blixtra stormarne förbi,
 snart, hvilande i gräsvens gömma,
 skall du förflutne tider glömma
 och deras qual förgätne bli.

Men vid den ljusa dag du ser
 ifrån ditt uphof evigt fluten,
 en sällhet — ouphörligt njuten,
 uti ditt sköte strömmar ner.

Den känslofulla Vandringen.

Tredje Dagen.

Åsynen af flammande lågor hafva gjordt natten förskräckelig. Ännu höres de olyckliges rop, blandadt med stormens tjutande, ännu ryka höggarne kring de hvita murar, som afbilda fasan; Ömkelige lämningar utmärka nu denne by, där välmågan i går hade sin boning, och Skördarens flit har endast insamlat

den mogna fåden, för åt i ladan se
henne försvinna i aska. — Tårlös
står en förvirrad åbo vid det ned-
brutna planket som stängde hans
lilla tåppa; han betraktar sine bår-
jade fålt — ej mera prydde af de
ax som skulle skänka honom et tarf-
veligt bröd; han ser sine frodige
ångar — ej mera betade af de
oxar som skulle plöja höstfårorne,
och bereda jorden til nya skördar;
hans barn stå halfklådde omkring
honom, de klaga öfver den kalla
ilningen, och fråga efter et tak för
den kommande vintren; suckande
hör han dem, och önskar at kunna
väcka en tröst som han sjelf icke
åger. Han går närmare intill sitt

förstörda hus, och ser länken som
 fåstade hans trogne hund, denne
 fåkre väktare, denne upriktige vän
 af sin husbonde: *Du är äfven död,*
 säger han, och påminner sig detta
 tilgifna djurets tjänster, och vänder
 bort ögonen, och aflågsnar sig i den
 enflige skogsparken.

Vid den gulnade Aplen sitter
 en ung flicka, och gömmer sine
 gråtande ögon för dagsljuset, som
 icke visar annat än et rysligt ämne
 för hennes smårta. *Karin* förjer ej
 blott förlusten af sin ägendom; tå-
 lig skulle hon uthårdat detta slag af
 misödet, om det icke krosfat hen-

nes hjerta närmare, om det icke beröfvat henne sin älskare, och hans girige föräldrar icke befallt honom at uphåfva sin förbindelse med den fattiga flickan. Redan har en otidigtjenstaktighet berättat henne sin olycka, och ännu har icke *Christian* visat sig för at taga det sista afskedet. Där står han bakom en mulnad pil, bandande i tårar, och knotar på försynen; hon ser honom och stiger up, — de nalkas; — hennes frugtan låser bekräftelsen på sin dom i hans förvirrade utseende. ”Det är då fant!” ropar hon, och sjunker vanmäktig på den visnade torfvan; — snyftningar äro hans svar. Han kastar sig ned framför henne, han

döljer sit hufvud i hennes sköte; länge äro de orörlige, länge kunna deras känslor icke frambräta i uttryck och tåta suckar blandas ännu i deras samtal.

Christian. Du vet det redan?
 — Ja *Karin*, det nedrigaste af alla begär vill skilja oss åt. Ack! var du mera älskvärd i går, då din fars hus ännu prydde denne by? var du mera intagande då du dansade under majstången i det röda lifstycket, än i dessa kläder som bära märke af lågan? Du saknar den ulliga hjorden som bråkade kring dessa marker, du saknar det fina linne

lom var famladt af din mors flit; men jag saknar intet behag på dine kinder, ingen ömhet i ditt bröst. —

Karin. Ack! jag har aldrig önskat at vara vacker mer än i dine ögon, de känslor du älskar åro väckte af dig. — Då du varit borta från våra samlingar, har mitt utleende varit vårdslöst och mine blickar matta; då jag väntade dig, frugtade jag för hvarje ilning, at den skulle rubba något i min klådsel, och solstrålen var odrägelig, emedan han förtorkade den blomsterqvast som för din skull var sammanknuten.

Christian! jag känner en tröst i min olycka, at finna dig beständig;

det är fant at din trohet icke gagnar oss; men jag skall mindre förja öfver ödets grymhet, än jag skulle förjt förlusten af ditt hjerta.

Christian. Och kan jag våltiphöra at älska dig? gifves det någon dödlig magt som kan omskapa mine känslor? — Nej, jag skall aldrig blifva trolös, inga plikter kunna tvinga mig därtill. — *Karin!* kan du vilja att jag skall öfvergifva dig? — kan du samtycka till ett brott som bedröfvar dig sjelf? —

Karin. Står det i min magt at hindra det? -- Om din egen ömhet icke segrar öfver alla svårigheter, hvad fordrar du af en svag flicka? --

Christian. Mod.

Karin. Och äger det icke sjelf?

Christian. Jo, jag äger det, och kärleken ökar dess styrka. --
Karin, du har ju alltid önskat vår förening? --

Karin. Kan du tvifla därpå?
 -- Jag har trodt at kunna göra dig lycklig; -- men nu -- utan hemgift, utan hopp att medföra någon ting i ditt bo, skulle jag endast bereda din fattigdom.

Christian. Är det då öfverflödet som danar lyckan? -- Jag har aldrig hört, att den varit fattig som kunnat dela något med den han älskat; idogheten finner alltid utvägar för sin näring och en älskare frug-

tade ännu aldrig någon möda. --
 Tror du at sällheten skulle undfly
 oss i den ringaste koja, tror du at
 vår arbetsamhet skulle sakna det nöd-
 vändiga i någon vrå af verlden?

Karin. Nej, vi skulle icke önska oss rikedomar, och våra begär, samlade inom oss själva, icke känna några behof utom Naturen.

Christian. Det gifves ingen ort där vi icke kunna vänta de nöjen vi här njuta, och jag skall alltid finna et fädernesland där jag äger dig. *(Han fästas sine ögon på henne, likasom han ville låsa i hennes hjerta, likasom han ville ingjuta med sine blickar, den öfvertygelse som kunde fela för hans uttryck).*

Karin. Hvad betyder detta tal, dessa genomträngande ögnenkast? de

dölja någon hemlighet som tyckes röra oss båda?

Christian. Om vi på et annat ställe kunde blifva lycklige, hvarföre böra vi upoffra vår ömhet för girighetens nycker, jag skall icke ångra att jag öfvergifvit min födelsebygd, Karin! skulle du neka att följa din älskare? —

Karin. Hvilket förslag! — Du vill fly ifrån dine föräldrar, du vill at jag skall glömma en Far som, sjuklig och ålderstegen, icke har någon annan vård än sin dotters?

Christian. Vår förening fördrar detta offer.

Karin. Nej, — den skall aldrig blifva knuten igenom en orätt-

visa! — *Christian!* Kan du älska mig
 nog litet, at vilja öfvertala mig till
 et så stort brott? Borde jag hop-
 pas himmelens beskydd, om jag för-
 aktade den som himmelen gifvit
 mig till ledsagare? Borde du vänta
 trohet af en maka, som varit otro-
 gen i sine förste plikrer? — Nej,
 jag skall aldrig skiljas vid min Far,
 aldrig öka de sorger som trycka
 hans hjelsa. Ack det var just på
 detta ställe han tilbringade morgo-
 nen, sedan han med möda undkom-
 mit lågorne som förtärt vår ägen-
 dom; tröstlös inneslöt jag mig i
 hans armar och mine tårar ström-
 made: *Gråt icke mit barn,* sade
 han, och lyfte sine ögon emot höj-

den; — Han, som bestämt våre öden, skickar inga motgångar utan at vända dem til vår nytta; olyckorne äro ofta en öfvergång till sällheten, och den hand som vi anklage för grymhet, leder oss icke sällan, igenom törnige stigar, en genare väg till lycksaligheten än vi sjelfve skulle finna, om händelserne följde den bana vår inbillning skapar. — Detta hopp lindrade min smärta, jag trodde at ingen ting kunde bedraga den äldriges ertarenhet; men alt för inart lärde jag at det gifves misöden som väcka hvarannan, och detta var det svåraste för mitt lidande bröst. —

Christian. Tänker du at jag lider mindre? — Ack! mitt förnuft

blyges at hafva gjort dig en ovårdig föreställning, och mitt hjerta klagar öfver en ömhet som icke tilhör kärleken.

Karin. Du är obillig om du bestrider den; — men nej, det kan du icke: — Du känner hvad naturen fordrar. —

Christian. En förtviflad älskare har icke mer än en enda känsla. — Karin! vi skola då skiljas! —

En delad smärta qväfver orden på deras läppar. — Det gifves en stumbhet som talar till själen, och tungans uttryck fåfångt vill härma; detta tyfta språk skaptes endast för ömsinte; utan band af konsten, bildar det lätt den flygtige tanken:

kjufande i en tår, våltalande i en
bruten luck. —

*Det var ej skapelsens behag
som tolkade Naturens lag,
för dödlighetens blinda öga;
vid ljudet af en likes röst,
blef tanken väckt i våra bröst
och lyfte sig emot det höga.*

*Hör denne ton af dygdens vån,
som offerar sig åt sanningen
och lyder hennes guda styrka;
hör denne vises glömda ljud,
som går, at mänsklighetens bud
och våre störste pligter yrka.*

*Men hvad är talekonstens bråk
mot varma känslors tysta språk?*

mot sucken af et såradt hjerta?
 stort är det vålde tungan fick,
 men mera talande — en blick
 som tolkar ömbet eller smårta.

Når tvänne vänner, hand i hand,
 förenade med dygdens band
 igenom lifvets öknar vandra,
 en röst i hvarje tanke är,
 och själens smygande begär
 ger samma intryck åt den andra.

Hvarifrån komma dessa rop som
 nalkas mig, som tolka välsignelser-
 nas, hoppets och tacksamhetens språk?
 Hvem är föremålet för så många
 önskningar? — Min beundran väc-
 ker dessa frågor, och jag ser en
 skönhet hvars intagande utseende

uphöjes af det vålgörande hvarmed hon är lyslösatt; den svarta drågten lånar icke få många behag åt den hvita hyen, som medlidandet skänker åt det fuktade ögat; hennes deltagande lindrar de olyckliges smårta, och trösten, som flyter ifrån hennes läppar, sprider en större glädje än det bistånd hvarigenom hon lättar deras behof. Mitt hjerta känner redan en ljuf aning för de ålskande, det bedrar icke min vån-
tan: Ingen magt kan emotstå mänsk-
ligheten då hon förenat sig med be-
hagen; girigheten svigtar för hennes
öfvertygande, den tyftnar för hen-
nes vålgärningar. —

Hvad är det som gör at vi ålske det tåcka, åfven då, når vi icke finna det vara en märkbar förtjenst hos sin ågare? Är icke dygden nog dyrkansvård i sig sjelf, behöfver hon at låna något värde af en yta, som ofta tjenar till larf at den tanklösa trögheten, at dårskapen, at illskan? — Det är endast våre känslor som billiga deså tycken; vår sinlighet skall alltid fåsta sig vid det vackra, ehuru våre tankar kunna sön-dra sig dårifrån; vi kunne icke ombyta deså sammanfogade begrep utan at ombyta varelse. Det är likväl icke ömheten som förlorar hårvid; hon ensam åger den förmågan at utgjuta någon ting him-

melskt öfver den dödlige som tilbeder henne, och lånar sin egen fågring åt de saknade behagen; men då hon erfåtter naturens brister, skulle hon' icke äfven försköna de drag som pryda naturen? Vi yfvas förgåfves af de manliga dygder som trotsat alla vidrigheter; rättvisan och billigheten vågar icke täfla med det milda i kvinnans blick; vi kunna göra förtjensten vördnadsvård, hon ensam kan göra den förkjusande: för hennes löje rodnar dårskapen som trotsat gåckarens anfall; för hennes skämt sjunker små-vettet som föraktat uplysningens låra, för hennes tårar mjuknar det hjerta som aldrig förr varit lifvadt af mänsklighet.

Och denna vålgörande okända, som ger anledningen till mine betraktelser, — är densamma *Annett*, som jag hört beskyllad för trolöshet, för glömska af de eder hon svurit en frånvarande älskare. Kunna dessa brott förenas med hennes oskuld? — Skulle de renaste känslor födas i et menediskt bröst? — Nej, hennes lefnad kan tåla den strångaste granskning, och den tröstlöse som nys anklagat henne, skall snart gifva rätt åt hennes dygd.

Upfostrad tillsammans med *Annett* hade *Gustaf* vunnit hennes hjerta, och skild ifrån sin älskare, delade hon sin tid emellan sine plikter

och saknaden. Tidningen om hans död störde det hopp som hittills gjort henne lycklig; hon kände lidandet, och lämnade et fritt lopp åt sine tårar; hon lydde förnuftets röst, och uphörde småningen at klaga öfver et öde som ej knnde ändras, men hon bibehöll ännu denna tyfta sorg som alltid är ljuf för kärleken; snart borttrycktes åtvän hennes fosterfar, hon glömde då alt annat för at trösta hans törjande maka, och vånskapen upfyllde den tomhet hennes hjerta eljest skulle kánt. — At ålska, är et behof för lyckligt danade själar; deras svallande känflor fordra et sköte som kan dela dem, om detta föremål icke fin-

nes, skapa de i tankarna en skuggbild och skänka de fullkomligheter som förgåfves sökas. Härifrån, denna tillgifvenhet som trotskar tidernas magt: i afståndets längd försvinna den älskades svagheter, och dess förtjenster lysa med dubbel glans; svårigheterna reta begären, öfvertygelsen legrar långsamt, ömheten kan endast öfvervinnas af sig sjelf, och där åger hon ofta sin farligaste fiende: — Sök icke at mota strömmen i sitt starkaste fall, led honom at en annan sida, och han skall lyda de dammar han eljest sönderbrutit.

Nåra den lilla ägendom som tillhörde *Annetts* fostermor, flyter

en å som vattnar de täckaste stränder och flingrar sig fram i tusende skuggige bugter; — här tillbringade flickan en lugn afton, i sällskap med trenne unga likar; nejdens genljud, som svarade på deras yralöjen, lockade någre resande at stadna bakom småskogen, som bortskymde vågen, och omärkte beskåda det glada sällskapet. Sagta framskred den lilla farkosten under flickornas fång; böljan tycktes höja sig under en så behagelig börda, och harmades att årornes rörelse hindrade hennes yta att spegla den. Men detta nöje stördes af et oförsigtigt skämt och öksstocken kantrade; ynglingarne, som betraktat dem, skyndade straxt till

deras räddning; någre sprungo till en båt som var updragen på stranden, men *Filip*, modigare än de andre, rusade i vatnet, fattade en af skönheterne, förde henne til landet och hjälpte sedan sine följeslagare at trälfa de öfrige.

Glädjen, faran, tacklamheten, voro målade i *Annetts* ansigte, aldrig hade hon varit så vacker; hon förklarade sin erkänsla för *Filip*, som frållat hennes lif, och uttrycken voro så kjusande att det första ögnablicket fåstade hans hjerta: sålan mislyckas det för en verkelig förtjenst, att behaga, när han älskar; åfven *Gustafs* mor trodde sig i ho-

nom finna en ny son och sjelfva naturen kunde icke neka, att den sednare öfveträffade den förre. Hon lämnade sitt hemvist för at följa sine antagne barn, och de band som förnade dem utgjorde deras samfåltalycka; fyra år försvunno under det fällaste ägtenskap; kärleks-gudarne vakade öfver deras boning och månskligheten öppnade des dörr för uslingen.

Sorgen öfver *Filips* död kunde icke minska *Annetts* böjelse at göra godt; denna ljufva vane var så fastad vid hennes själ at inga handlinger kunde utplåna den. Hon var okunnig om, at *Gustaf* lefde, hon var det ännu mer om hans återkomst,

och om hon fått denna tidning hade den ej kunnat rubba hennes sinnesförfattning; hon skulle visat honom den vänskap hon var skyldig hans trohet; men vänskapen skulle stadnat vid gränsen af hennes plikter, och sjelfva minnets kjuskraft icke våga at föra honom längre.

Emedlertid hade *Lovisas* öden blifvit kringsspridde och hunno äfven *Gustaf*; om han därigenom fick veta sin rivals död, lärde han ock att *Annett* valt en make som var henne värdig; han kände nu orättvisan af sin fordran, han kände at en trohet som bestrider Naturen, icke är en dygd; Åter lifvades i hans

hjerta begäret at omfamna sin mor; afståndet var icke betydligt, men frugtan, kärlek och blygsel höllo honom tillbaka: han önskade at se sin fordna älskarinna och han bafvade för hennes åfyn; tankfull vandrar han öfver ångarne, hans steg föras oförmärkt dit han tankar flygtat, han nalkas detta ställe nästan utan at sjelf veta det.

I skygd af en högstammig björklund ligger den vackra Enkans hus, tätt utmed en liten insjö hvars strändet åro prydde med lummige skogar eller odlade fält. Naturen har uttömt sine behag öfver alla nejder och enfalden pryder detta öskuldens hemvist; den varsamma skogsdufvan nalkas, utan fruktan, et ställe där ingen ofredar henne; svanen simmar trygg emellan den glesa vassen vid sidan af trä-

gården, och trasten har aldrig blifvit skrämde af listige snaror. Ingen pragt visar sig vid denna boning, dess yta är täck, men okonstlad, och samma nåtthet utmärker det inre; upriktigheten hållar den oväntade gästen med vänskapens uttryck, han känner att hans närvaro icke medförer något tvång och aktar sig at störa den frihet han njuter.

Denna taffla är icke bildningens, icke målad efter skaldernas drömmar; men vår afsläpshet ifrån naturen gör, at vi anse hennes enfald, som en saga jämnårig med fabelns gyllene ålder. — Hon finnes då, skuggan af sällheten; eller den högsta grad som blifvit bestämde för stoftets barn? — icke där villorne rafa, — hon finnes blott i det lugna.

*I en tyst och enslig hydda
lycklig den som bortgömd är;
nöjena, ur bullret flydda,
glada möta honom där.*

Med den friska luft han andas
 ingen giftig sunnanflägt,
 ingen ofund ånga blandas,
 förd af smittans andedrägt.

Intet moln hans framtid skymmer,
 ingen önskan honom flyr;
 Villans tårande bekymmer
 för den låga kojan skyr.

Väckt af morgonstrålens ljusning
 bör han lärkans harmoni,
 och den klara källans susning
 blanda toner däruti.

Siskan, qvittrande i toppen,
 hälsar honom med sin sång;
 pärlan, skimrande på knoppen,
 skakas ned utaf hans gång.

Och när middags hettan nalkas,
 gömd i skuggan af en lind
 hvilat han en stund — och svalkas
 af en kylig västanvind.

Måttligheten och hans möda,
 kryddande et tafsligt bröd,
 skänka mera smaklig föda
 än den rikes öfverflöd.

Under Aftonrodnans möte,
 bådande en lycklig qväll,

*kärlekens och hvilans sköte
vånta honom i sit tjäll.*

*Aldrig brydd af årens skiften,
aldrig skrämmd af tidens hot,
nalkas han den öppna griften
utan ålderdomens knot.*

*Och när lifvets ljus färfvinmer
under lugnade begår,
himlens fjällhet honom himmer
innan jordens slutad år.*

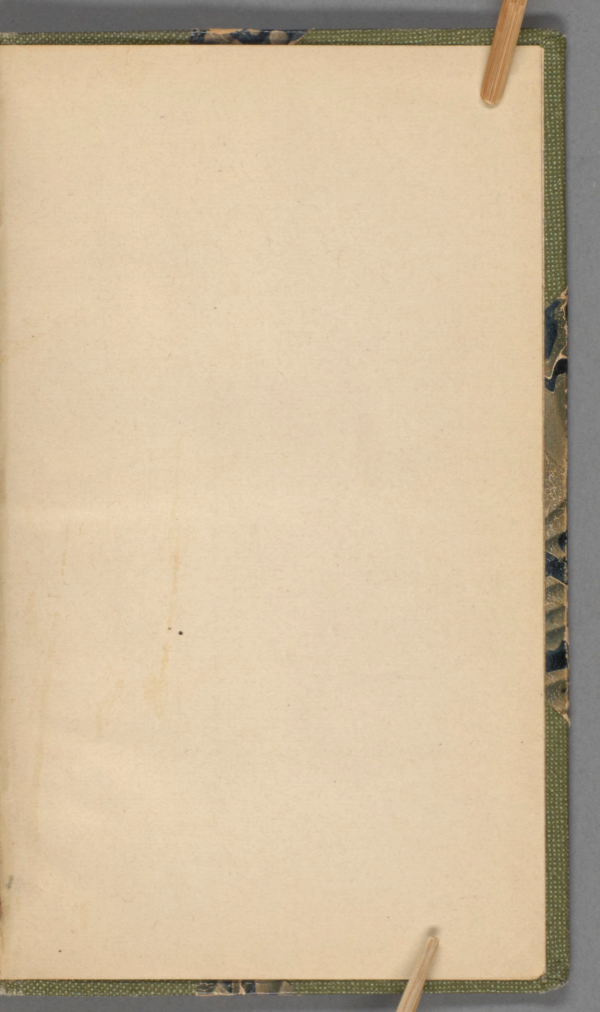
Naturen har knutit et hemligt samband emellan känslige själar; det är icke blott oskuldens upriktighet, det är en sympathisk kraft som förenar dem: denna likstämmighet förjagar misstroendet, som föddes af bedrägeriet och ogera antogs af en båfvande dygd, den fästas vånskapen och hjertat sjelf går i borgen för sitt val. Skild ifrån farorne känner icke den lycklige en fruktan, som för honom fällan är nödig; egennyttan finner icke vågen till des boning och våviljan afskyr en otidig varsamhet. Härifrån upkommer den aktning som förvärfvas på et ögnablick; en kraft, den vi sjelfve icke känne, väcker vår tilgifvenhet, vinuer vårt förtroende: vi behöfve ingen erfarenhet då känslan talar.

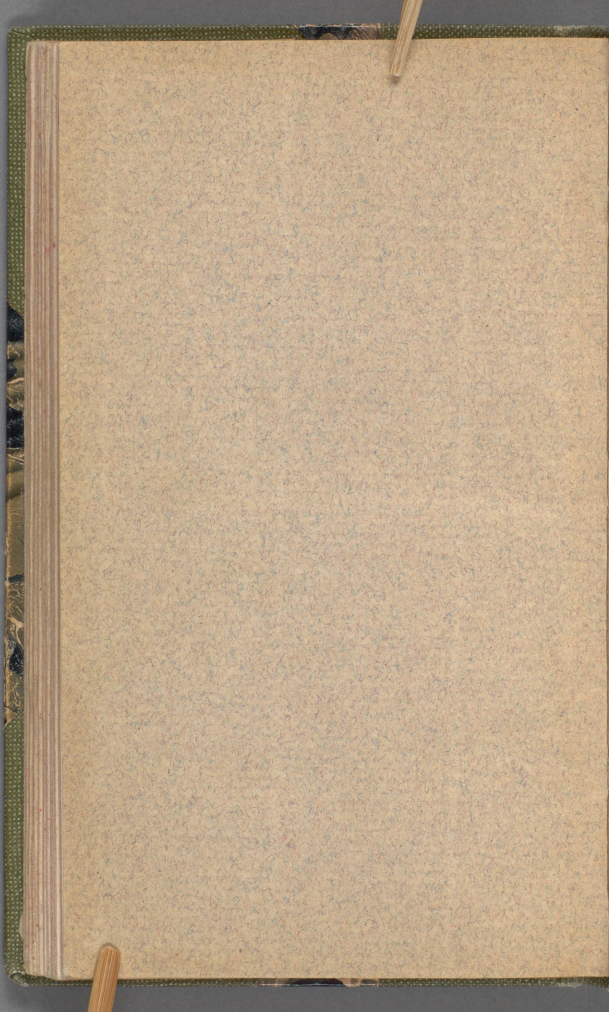
Med sin lille son på knäet omtalar *Annett* sine öden; då hon beskriver sin förlorade make, tecknar hon bilden af sitt barn, och sine tårar gömmer hon i des sköte; hennes fostermor delar denna saknad, och påminner sig att hon sjelf begråtit dem, som varit henne kårast; jag beklagar den goda gummas sorg, jag berättar att *Gustaf* lefver; — hon blir stum: — det är naturens glädje, den kan icke målas; — *Filips* Enka rodnar, men det är vånskapens rörelser. Tusende tvekande frågor öka deras nöje och skingra deras ovifshet; knapt hinner vانتan att stilla förkjusningen innan dörren öppnas för ynglingen som kommer in och kastar sig i sin mors armar, — och *Annett* ser honom och möter hans blickar utan att bortvända sina. —

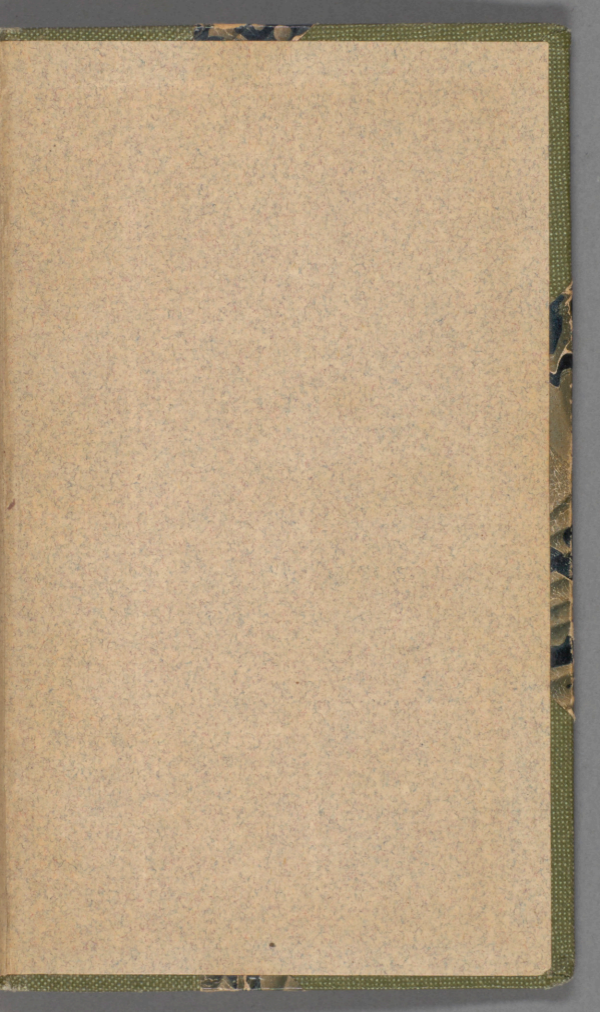

Götheborg,
Tryckt hos SAMUEL NORBERG.

1798.

THE
HISTORY
OF THE
CITY OF
LONDON

BY
JOHN STOW
AND
JAMES WALKER

LONDON

PRINTED
BY
J. B. ALLEN
AND
SONS

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

